معلومات عمومی

استفاده از روشها و سیستم های جدید، امروزه در باغداری باعث افزایش کمیت و کیفیت محصولات باغداری شده است. سیستم کشت متراکم با استفاده از درختان قد کوتاه و نیمه قد کوتاه دارای مزایای زیادی مانند زود باردهی، حاصل بالا، بالا بودن کیفیت میوه و کارایی بیشتر نیروی کارگری است ولی اگر مدیریت آنها بر مبنای اصول صحیح انجام نگردد، علاوه بر عدم سود دهی لازم خسارات جبران ناپذیری به بار می آورد. بنابراین درک و شناخت روشهای مخصوص مدیریت درختان قد کوتاه ضروری بوده و بخش های مختلف اجرایی و تحقیقی باید در جهت بهتر نمودن و آموزش صحیح آن به باغداران اقدام نمایند. در افغانستان به دلیل وجود فرهنگ رایج باغداری سنتی، احداث این گونه باغات باید با احتیاط بیشتری توصیه شود، زیراعموما آموزش های لازم در جهت مدیریت باغات متراکم نا کافی ودر مرحله مقدماتی بوده و باغداران نسبت به نیازها و عادات رشد درختان در این قسمت شرایط اطلاعات و دانش فنی لازم را ندارند.

پایه مادری

پایه عبارت از قسمت پاینتر از پیوند است که سیستم ریشه را تشکیل میدهد

نمایه از پایه مادری سیب پیوند شده

اهمیت استفاده از پایه های مادری در سیب

پایه های سیب با توجه به موارد ذیل اهمیت ویژه ای در محصول سیب دارند.

- کنترل قد درخت (قدکوتاه، نیمه قدکوتاه، پررشد)
- مقاومت به شرایط نامساعد خاک مانند خاکهای آهکی
- مقاومت در برابر آفات و امراض خاکزی
- مقاومت به خشکی و یا رطوبت زیاد خاک
- افزایش کیفیت میوه
- افزایش حاصل میوه
- زود حاصلدهی

نمای از حالت استراحت باغ نمایشی سیب متراکم در فام تحقیقاتی بادام

پایه M9

این پایه بیشترین استفاده را در سطح جهانی دارد و استفاده آن در افغانستان درحال افزایش است. این پایه نوع قد کوتاه بوده و 65 الی 80 فیصد قد درخت را کنترول میکند. حاصلدهی آن بسیار خوب بوده و به سال دوم به میوه دهی شروع میکند ریشه آن ضعیف بوده و به داخل خاک عمیق فرو نمی رود تا درخت را محکم نگهدارد و نیاز به یک تکیه گاه یا چیله دارد.

این پایه به آسانی ریشه تولید میکنند و از طریق خاک دادن به شکل mound layering تکثیر میگردد. این پایه در خاک های خشک و

مرطوب نتیجه نمیدهد ولی در خاک های حاصلخیز و زهکشی شده و قابل نفوذ نتیجه میدهد. در مقابل امراض crown gal و Apple scap حساس بوده و در مقابل coller rot مقاوم است. موثریت تولید این پایه زیاد بوده و میوه ها بالای آن زودتر به پختگی میرسند. ورایتی های که نموی بدنی خوب دارند پیوند آن بالای این پایه نتیجه خوب میدهند بجز ورایتی ریدچیف که بالای این پایه نتیجه خوب نداشته، حاصل آن کم و درخت آن ضعیف و نمو بدنی قناعت بخش ندارد.

پایه B9

قد این پایه نیز قد کوتاه بوده و برگ آن سرخ رنگ می باشد. در مقابل آتشک (fire blight)، سردی هوا و coller rot به اندازه زیاد مقاومت دارد و همچنان در مقابل خاکسترک (powdery mildew) نیز مقاومت استست.

پایه M26

قد بلند تر از M9 و B9 می باشد. سکر suckerتولید نمیکند در مقابل رطوبت زیاد مقاوم نبوده اما در مقابل سردی مقاوم است. نیاز به چیله ندارد و در بعضی ورایتی ها خوب تطابق پذیر نیست.

سیب رویل گالا بالای پایه مادری M9 در فام تحقیقاتی بادام باغ، کابل

پایه M7

قد آن 50 فیصد پایه های تخمی می باشد. نیاز به چیله ندارد و به شکل تجارتی استفاده نمیگردد ولی اگر خاک ها خوب حاصلخیز و عمیق و زهکشی مناسب داشته باشد میتواند به شکل تجارتی استفاده گردد.

ساقه های آن قوی و رشد مستقیم دارد. فاصله بین دو بند در ساقه زیاد است و سیستم ریشه آن قوی میباشد و عمیق در خاک فرو میرود. تولید سکر sucker در آن معمول است. در هرنوع خاک توافق حاصل کرده میتواند ولی در خاک های سنگین و مرطوب توافق آن به مشکل مواجه می شود. ورایتی های عمده بالای آن تطابق دارد و کیفیت میوه تولیدی بالای آن نیز خوب میباشد. در مقابل coller rot حساس است.

باغ نمایشی سیب به شکل متراکم، بادام باغ کابل

پایه MM106

تا 30 فیصد قد درخت را کنترول میکند. سیستم ریشه در آن هم به شکل عمودی و هم افقی انکشاف کرده است.

تولید سکر sucker در آن بسیار کم است و حاصل دهی آن خوب است. نسبت به M7 قد بلند است. کیفیت میوه و اندازه آن نسبت به دیگر پایه ها خوب نیست برای انواع ورایتی های که میوه را بالای سپر تولید میکنند مناسب است. در مقابل coller rot و خاک های مرطوب حساس میباشد.

پایه MM111

بسیار قوی رشد میکند و تا 10 فیصد قد درخت را کنترول مینماید. شبیه پایه تخمی بوده ولی حاصل دهی آن نسبت به تخمی بیشتر است. در هر نوع خاک توافق داشته مخصوصا در خاک های خشک و آهکی . در مقابل شپشک پختگگ سیب مقاوم بوده و در مقابل آتشک حساس میباشد. برای انواع ورایتی های که نموی ضعیف دارد این پایه توصیه می گردد. واریتی فوجی بالای M111 در مقابل شپشک پختگگ سیب حساس است.

باغ متراکم سیب بادام باغ

تراکم معمولاً به معنی تعداد درختان در هکتار می باشد . باغ متراکم باغی نامیده می شود که در آن بیشتر از 1000درخت در هکتار غرس میشود. یکی از عوامل مهم در تعیین تعداد درخت در واحد سطح نوع پایه مورد استفاده می باشد. برای مثال در مرکز تحقیقات زراعتی بادام باغ کابل باغ نمایشی سیب ورایتی های رویال گالا، گلدن دلیشز، گرنی اسمیت و فوجی بر روی پایه M9 و B9 با فاصله 1.2X3.5 متر در هکتار کشت گردیده است. این فاصله به باغدار اجازه می دهد تا 2380 درخت در هکتار غرس نماید. باغ متراکم سیب علاوه بر داشتن تعداد زیاد درخت در واحد سطح باعث می گردد تا در سال 2-3 پس از کاشت درختان به حاصل دهی شروع نمایند. برای دستیابی به تولید زودهنگام میوه استفاده از پایه های قدکوتاه امری موثر است. به دلیل اینکه این درختان زود به بار می نشیند و ریشه های کمی دارند نیاز به سیستم چیله برای نگه داشتن درخت دارند. خصوصیت زود باردهی درختان در باغات متراکم باعث می گردد تا هزینه های احداث باغ جبران گردد.

نمایی از باغ نمایشی سیب متراکم در فام تحقیقاتی بادام باغ ، کابل

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری

ریاست عمومی انستیتوت تحقیقات زراعتی

ریاست تحقیقات تطبیقی و توافقی

دیپارتمنت تحقیقات میوه جات

معلومات مختصر راجع به انواع پایه های مادری سیب

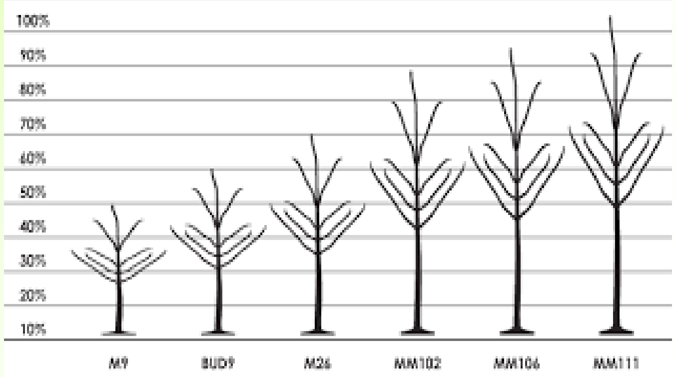

آدرس: ریاست عمومی انستیتوت تحقیقات زراعتی، بادام باغ، کابل

وب سایت: www.aria.gov.af

ایمل آدرس: aria@mail.gov.af

شماره تماس: 0770029872

تهیه کننده: مراکز انکشاف باغداری

تصحیح کننده: کمیته نشرات آریا (قدرت الله صوفی زاده، فردوس برومند، محمد حنیف افضلی و سید طایف قاسمی)

Agriculture Research Institute of Afghanistan